

CZELO

Březen 2026

**Ohlédnutí za trendy
v internacionalizaci
vysokého školství
v Evropské unii
za rok 2025**

Ohlédnutí za trendy v internacionalizaci vysokého školství v Evropské unii za rok 2025

Z pohledu Evropské unie internacionalizace odráží potřebu univerzit vytvářet strategická a celoevropská partnerství, která jsou základem pro fungující **Evropský prostor vzdělávání** a revitalizovaný **Evropský výzkumný prostor**. Tato partnerství se rozvíjejí také v součinnosti s **Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání** a naplňují **Evropskou strategii pro univerzity**.

Hlavní témata na úrovni EU

Role vysokých škol v globální konkurenceschopnosti Evropy

Nejdůležitější novinkou uplynulého roku ve strategickém směřování EU v oblasti vysokoškolského vzdělávání je **důraz na konkurenceschopnost Evropy** a na vzdělávání orientované na **získání dovedností potřebných pro aktuální (a budoucí) trh práce**, včetně výrazné role, kterou má hrát **STEM vzdělávání**¹. V březnu 2025 Evropská komise zveřejnila **Sdělení o Unii dovedností** (včetně specifické [webové stránky](#)), které stanovuje priority v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a podtrhuje význam celoživotního vzdělávání, rozvoje dovedností a rekvalifikací (tzv. upskilling a reskilling). V tomto kontextu Evropská komise nadále **podporuje mikrocertifikáty**, které umožňují flexibilní způsoby vzdělávání ve spolupráci s podniky, a to i napříč hranicemi. Unie dovedností také stanovuje, že **Evropa musí přilákat a udržet špičkové talenty**, které jsou klíčové pro inovace, růst a konkurenceschopnost, a proto Evropská komise předložila **Strategii EU v oblasti vízové politiky**, která usnadní příchod vynikajících studentů a studentek, kvalifikovaných pracujících a vědců a vědkyň do EU.

V listopadu 2025 Rada EU projednávala současné znění **Návrhu usnesení Rady o druhém cyklu strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání (2026–2030)**,

kteří by měla schválit v roce 2026. V tomto dokumentu také najdeme výše uvedené priority, zejména v části **Strategická priorita 6: Podpora konkurenceschopného evropského vysokoškolského vzdělávání** je zdůrazněno, že „vysokoškolské vzdělávání, výzkum a inovace hrají i nadále zásadní úlohu při zajišťování budoucí konkurenceschopnosti, inovační kapacity, atraktivity Evropské unie a odolnosti evropské společnosti. V oblasti posilování spolupráce mezi evropskými vysokoškolskými institucemi, zejména prostřednictvím realizace klíčových závazků přijatých v rámci Boloňského procesu a iniciativ, jako jsou **aliance Evropských univerzit** a usnesení Rady ke **značce společného evropského diplomu** (...) schválené Radou v květnu 2025, již bylo dosaženo značného pokroku.“

V druhém cyklu strategického rámce tento návrh počítá se stanovením cíle **podílu studujících zapsaných ve STEM oborech na terciární úrovni tak, aby činil minimálně 32 %**, přičemž alespoň dvě z každých pěti studujících by měly být dívky. Další cíl se týká podílu studujících zapsaných do doktorských studijních programů (PhD) v oboru informačních a komunikačních technologií: ten by měl být alespoň 5 %, přičemž alespoň třetinu z nich by měly tvořit dívky. Co se týče internacionalizace, **ve vysokoškolském vzdělávání by měl podíl absolventů a absolventek se zkušeností se vzdělávací mobilitou v zahraničí činit alespoň 23 %** a současně **by do EU mělo každoročně přicestovat nejméně 350 000 účastníků a účastnic vzdělávání ze třetích zemí**, aby zde studovali a získali diplom na terciární úrovni. Těchto cílů by mělo být dosaženo do roku 2030.²

¹ STEM je zkratka pro technické obory – vědu (Science), techniku a technologie (Technology Engineering) a matematiku (Mathematics). Někdy se termín používá i jako STEAM, zahrnující umělecké a humanitní obory (A jako Arts).

² Většina těchto cílů je uvedena již v Unii dovedností.

Ohlédnutí za trendy v internacionalizaci vysokého školství v Evropské unii za rok 2025

Pro **zvýšení konkurenceschopnosti EU** je rovněž nezastupitelná role vysokých škol při **spolupráci s odborným vzděláváním a průmyslem** (zejména v oblasti transferu technologií a přenosu nových dovedností, které vedou k využití znalostí a výsledků ve prospěch celé společnosti, tj. další rovina posílení třetí/čtvrté role univerzit). V rámci programu Erasmus+ podporují tuto spolupráci například projekty [Center excellence odborného vzdělávání](#) či [Aliance pro inovace](#). Zásadní roli hrají vysoké školy také v oblasti posilování výzkumu a inovací skrze **Evropský inovační a technologický institut (EIT)** a další nástroje v oblasti výzkumu. Tím přispívají k naplňování **Nové Evropské inovační agendy**. V oblasti inovací je nadále velmi důležitým tématem podpora deep tech oborů (například prostřednictvím iniciativy [EIT Deep Tech Talent](#)). Synergie mezi vzděláváním, výzkumem a inovacemi intenzivně podporuje také iniciativa [EIT Higher Education Initiative](#), která díky své úspěšnosti na konci roku 2025 spustila již pátou výzvu. Těmito a dalšími souvisejícími aktivitami přispívají vysoké školy mimo jiné také k naplňování **Nové Evropské inovační agendy**.

Podoba nového víceletého finančního rámce a programů Erasmus+ & Horizont Evropa

V červenci 2025 Evropská komise [představila návrh rozpočtu EU pro další víceletý finanční rámec \(VFR\), včetně rozpočtu nových programových období programů Erasmus+ a Horizont Evropa pro roky 2028–2034](#). VFR mimo jiné navrhuje vytvoření Evropského fondu konkurenceschopnosti s rozpočtem 409 miliard eur, který poskytne bezprecedentní podporu pro vědu, výzkum, inovace i vzdělávání a podpoří provádění [Kompasu konkurenceschopnosti](#).

V případě programu Erasmus+ navrhuje Evropská komise v rámci příštího VFR zdvojnásobit současný rozpočet na 40,8 miliard eur. Pokud však vezmeme v potaz, že program má nově zahrnout doposud samostatný Evropský sbor solidarity, a přihlídneme také k inflaci, o reálné dvojnásobné navýšení se nejedná. [Společné stanovisko](#) 17 evropských organizací zastře-

šujících národní agentury, vysoké školy i studující vyzývá instituce EU (Radu EU, Evropský parlament i Evropskou komisi), aby se v rámci nového víceletého finančního rámce zabezpečilo alespoň 60 miliard eur, což by programu umožnilo naplnit jeho mobilitní cíle, zlepšit kvalitu, rozšířit přístup a plnit klíčové priority EU. DZS ve svých odborných reakcích sdílí odhad potřeby až 100 miliard eur na celý program Erasmus+ tak, aby všechny země, včetně Česka, mohly naplnit svůj absorpční potenciál.

Evropská komise také v návrhu nařízení pro program Erasmus+ navrhuje změnit jeho strukturu a vytvořit dva pilíře místo tří klíčových akcí. **Součástí prvního pilíře mají být vzdělávací mobility na všech úrovních vzdělávání**, včetně neformálního vzdělávání (mládež, sport a vzdělávání dospělých). **Dále sem mají patřit dobrovolnické projekty**, včetně dobrovolnictví v oblasti humanitární pomoci, a **příležitosti na rozvoj talentu a excellence**: Erasmus+ stipendia ve strategických vzdělávacích oblastech (i ve společných studijních programech), stipendia Erasmus Mundus a akce Jean Monnet ve vysokoškolském vzdělávání. **Druhý pilíř má podporovat spolupráci mezi organizacemi a institucemi**, měl by tedy zahrnout partnerství pro spolupráci, ale také partnerství pro excellence a inovaci (aliance Evropských univerzit, Centra excellence odborného vzdělávání, Evropské pedagogické akademie, společné studijní programy, Evropská mládež spolu a Sportovní kolaborativní aliance). **Součástí druhého pilíře má být i podpora rozvoje politik**, včetně aktivit, které jsou v současném programu známy jako klíčová akce 3 (KA3). O návrhu v současnosti jedná členské státy, které jej musí spolu s Evropským parlamentem schválit do roku 2027, podoba návrhu se tedy může ještě změnit.

Ohlédnutí za trendy v internacionalizaci vysokého školství v Evropské unii za rok 2025

Návrh rozpočtu pro program Horizont Evropa 2028–2034 činí zhruba 175 miliard eur (necelý dvojnásobek rozpočtu pro aktuální období). Dle vloni zveřejněného návrhu nařízení by měl i Horizont Evropa změnit svou strukturu, a to zvýšením počtu pilířů ze tří na čtyři. Čtvrtý pilíř by měl zahrnovat posílení Evropského výzkumného prostoru, výzkumné a technologické infrastruktury a období současného nástroje Widening. První pilíř by měl zůstat nositelem excelentní vědy. Druhý pilíř by se měl rozdělit na dvě části: Konkurenceschopnost (očekává se propojení s Evropským fondem konkurenceschopnosti) a Společnost (zaměření na globální společenské výzvy, Nový evropský Bauhaus a další aktivity). Do třetího pilíře by měla být zahrnuta Evropská rada pro inovace, Evropské inovační ekosystémy a vědomostní trojúhelník.

Dopad aliancí Evropských univerzit

Aliance Evropských univerzit ztělesňují již od první výzvy v roce 2019 **synergie** mezi vzděláváním, výzkumem a inovacemi formou hluboké a transformativní spolupráce zapojených vysokých škol. Aliance totiž poskytují nejen společné vzdělávací programy a moduly a testují inovativní přístupy k výuce a internacionalizaci, ale spolupracují také ve výzkumu a mnohdy sdílejí výzkumné infrastruktury. Potenciál aliancí Evropských univerzit tak tkví i **v podpoře udržitelnosti, posilování výzkumného i inovačního rozměru a spolupráci se soukromým sektorem**. V současnosti je v aliancích zapojeno celkem třináct českých vysokých škol, což představuje polovinu veřejných vysokých škol. Internacionalizace se však samozřejmě týká všech vysokých

škol, bez ohledu na to, zda jsou součástí aliance Evropských univerzit. Mnohé další vysoké školy jsou zapojeny do jiných forem interinstitucionální spolupráce na mezinárodní úrovni, které nejsou financovány z této konkrétní iniciativy Evropské komise.

Vzhledem k dosažení očekávaného počtu aliancí Evropských univerzit podpořených Evropskou komisí v rámci programu Erasmus+ pro toto programové období je důležitým tématem **dopad aliancí na celý vysokoškolský systém**. Z pohledu Evropské komise by měly být aliance **příkladem pro ostatní vysoké školy** a měly by tak **šířit své inovativní výsledky** a výstupy s vysokými školami nezapojenými do aliancí. I proto byla na úrovni EU na podzim 2024 spuštěna Komunita praxe aliancí Evropských univerzit s názvem FOREU4ALL. Do této komunity je zapojeno všech podpořených 65 aliancí a 8 aliancí s tzv. Seal of Excellence. Další iniciativou zaměřenou na šíření výsledků aliancí je LTA projekt „SPREAD EUI“ – European Universities Alliances as role models – Spreading innovative results to other higher education institutions, který realizuje konsorcium národních agentur z Německa, Maďarska, Rakouska a Norska (DAAD, Tempus Public Foundation, OeAD a HK-Dir) v letech 2024 až 2027. Součástí projektu jsou konference, webináře, ale i studie, jako např. „European Universities Alliances as Role Models: Uncovering the Needs and Expectations of (other) Higher Education Institutions to Benefit from the Initiative“ z října 2025, která zmapovala potřeby nezapojených vysokých škol z 20 programových zemí Erasmus+.

V souvislosti s aliancemi Evropských univerzit a dalšími formami hluboké mezinárodní spolupráce na institucionální úrovni se také diskutuje o možném **evropském právním statusu**, kterého by tato uskupení vysokých škol mohla využít. Možnosti takového nástroje testovaly čtyři pilotní projekty v letech 2023 až 2024. Navrženy byly dva scénáře: adaptovat existující nástroje (European Grouping of Territorial Cooperation – EGTC a European Economic Interest Grouping, EEIG) nebo vytvořit nový právní rámec pro akademickou spolupráci.

Ohlédnutí za trendy v internacionalizaci vysokého školství v Evropské unii za rok 2025

V [Unii dovedností](#) Evropská komise potvrdila, že **v roce 2027 předloží návrh na právní status aliancí**. Toto téma je zásadní a aktuální i na úrovni ČR, protože většina aliancí s českou účastí již má právní status dle národního práva země jedné z partnerů, nebo se chystají ho založit.

Značka společného evropského diplomu

Důležitým a aktuálním tématem pro všechny vysoké školy, včetně těch, které jsou zapojeny do aliancí Evropských univerzit, je **poskytování společných studijních programů** a s ním spojené **vydávání společných diplomů**. Evropská komise v posledních letech propagovala iniciativu společného evropského diplomu, který by vedl ke **snížení bariér a současně k navýšení atraktivity evropského vysokoškolského vzdělávání na globální úrovni**. [V roce 2024 vydala tzv. Vysokoškolský balíček](#), jehož větší část Rada EU schválila v květnu 2025, včetně **Usnesení Rady ke značce společného evropského diplomu a k dalším krokům na cestě k případnému společnému evropskému diplomu**. [V tomto usnesení](#) Rada schválila **vznik značky společného evropského diplomu** (European joint degree label). K diplomu samotnému se zatím Rada nevyjádřila a o jeho případném vzniku má rozhodnout v roce 2029.

Značka bude moci být **udělována společným studijním programům**, které vedou k **jednomu společnému diplomu**, budou poskytovány **alespoň dvěma vysokými školami z nejméně dvou členských států**

EU a budou splňovat tzv. evropská kritéria (v příloze [Doporučení Rady o Evropském systému zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání](#)). Značku budou moci udělovat agentury pro zajišťování kvality registrované v seznamu EQAR, dále agentury plně implementující **Evropský přístup pro zajišťování kvality společných studijních programů** a vysoké školy s institucionální akreditací.

V usnesení Rada plánuje **tři fáze pro implementaci značky** a pro potenciální přípravu společného evropského diplomu:

- v letech 2025 a 2026 má být dokončena příprava značky společného evropského diplomu
- v období 2026–2028 má být zahájeno používání značky, zároveň bude probíhat monitoring a hodnocení její implementace a Evropská komise a členské státy EU provedou průzkumné práce a studii o proveditelnosti společného evropského diplomu
- v roce 2029 má Rada EU rozhodnout o dalších možných krocích ke společnému evropskému diplomu

Pro úspěšnou implementaci značky vznikla koncem roku 2025 **speciální pracovní skupina (tzv. Policy Lab)** v rámci [Pracovní skupiny strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání](#), která má za úkol **vypracovat komplexní rámec pro značku společných evropských diplomů a jasné definice, popisy, ukazatele a společné metody** ověřování souladu s kritérii stanovenými v příloze doporučení Rady. Zároveň Evropská komise **v prosinci 2025 zveřejnila dvě výzvy v rámci Erasmus+ na podporu přípravy značky společného evropského diplomu**. **První výzva** je určena vysokým školám a podpoří instituce, které chtějí připravit studijní programy splňující evropská kritéria. **Druhá výzva** je zaměřena na **relevantní ministerstva, národní akreditační agentury** a další aktéry na národních úrovních, aby zmapovali své národní systémy a učinili potřebné kroky k tomu, aby v dané zemi mohla být implementována značka společného evropského diplomu.

Ohlédnutí za trendy v internacionalizaci vysokého školství v Evropské unii za rok 2025

Trendy v oblasti mobility

Ve snaze inovovat vzdělávací nabídku s mezinárodním přesahem i v rámci aliancí Evropských univerzit, nabízejí české vysoké školy svým studujícím, ale i akademickým a administrativním pracovníkům a pracovnícím **mobility v jiných formách**, než jsou klasické dlouhodobé fyzické výměnné pobyty. Vysoké školy využívají zejména nástroje programu Erasmus+, jako jsou Kombinované intenzivní programy (**Blended Intensive Programmes**, tzv. BIP), tj. kombinace online výuky a krátkého intenzivního fyzického pobytu na zahraniční vysoké škole, a zavedly více možností krátkodobých pobytů. Jedná se o směr, který je intenzivně rozvíjen v rámci studijních programů a nabízí větší **inkluzi, flexibilitu** a navazování **partnerství**, čímž umožňuje většímu počtu českých studujících nabývat zkušenosti plynoucí z mezinárodní spolupráce. **Nových mobilityních formátů do značné míry využívají aliance Evropských univerzit**, které při poskytování společné výuky vytvářejí nejen výše zmíněné studijní programy, ale i společné Kombinované intenzivní programy, letní školy a různé inovativní způsoby mezinárodní výuky založené na reálných výzvách, např. formou hackatonů, do kterých často zapojují místní aktéry (samosprávy, výzkumná a inovační centra, regionální aktéry, podniky, neziskové organizace atd.). V kontextu kombinovaných mobility mohou nyní vysoké školy využít také výsledky [projektu HiBLEND](#) (do něhož je zapojena i Masarykova univerzita), který vytvořil mimo jiné rámec pro přípravu kombinovaných mobility.

Odstranění překážek pro vyšší míru internacionalizace je nutné nejen na institucionální úrovni, ale i v praktické rovině. Pro intenzivní spolupráci je zapotřebí **uznávání studijních výsledků dosažených studiem v jakékoli formě** (fyzická, virtuální či kombinovaná) na zahraničních institucích. Umožnění **flexibility** v této oblasti pomáhá zejména spolupráci v rámci aliancí Evropských univerzit, ale také v dalších programech společného studia i v běžných výměnných programech.

K podpoře dlouhodobého rozvoje studentské mobility v Evropě přispívá také Evropská studentská karta, jejímž cílem je vytvoření jednotného evropského rámce pro digitální identifikaci studentů a studentek. Iniciativa usiluje o postupné propojování národních a institucionálních systémů a o budování důvěryhodné digitální infrastruktury, která postupně umožňuje jednodušší a efektivnější fungování mobility napříč Evropou. V současnosti probíhá další fáze testování ve spolupráci se zapojenými subjekty, zaměřená především na zvyšování povědomí o iniciativě a na podporu jejího postupného zavádění ve všech členských státech. S těmito aktivitami úzce souvisí také rozvoj jednotné aplikace Erasmus+ a digitálních řešení pro administraci mobility v rámci programu Erasmus+, tzv. Erasmus Without Paper (EWP), jehož cílem je dlouhodobě směřovat k větší digitalizaci a vzájemné interoperabilitě systémů využívaných vysokoškolskými institucemi v oblasti studentských mobility.

V kontextu rozvoje studentských mobility a zvyšování globální atraktivity evropského vysokoškolského vzdělávání hraje doplňkovou roli také iniciativa [Study in Europe](#), která podporuje společnou prezentaci Evropy jako studijní destinace vůči studujícím ze třetích zemí i v rámci EU. Iniciativa zviditelňuje příležitosti k degree studiu a zároveň i mobility v EU, propaguje klíčové evropské programy, zejména Erasmus+, a přispívá k lepší orientaci zahraničních uchazečů a uchazeček v nabídce evropského vysokoškolského vzdělávání. Zároveň slouží jako platforma pro spolupráci a sdílení dobré praxe mezi národními iniciativami a agenturami a posiluje jejich kapacity

Ohlédnutí za trendy v internacionalizaci vysokého školství v Evropské unii za rok 2025

v oblasti mezinárodní komunikace, nábory talentů a podpory příchozí mobility. Tím Study in Europe doplňuje institucionální a národní strategie internacionalizace a přispívá k naplňování cílů EU v oblasti mobility, konkurenceschopnosti a přilákání talentů.

Tematické priority

V rámci transformace vysokoškolského vzdělávání, i co se týče mezinárodní spolupráce, je kladen čím dál větší důraz na **udržitelnost**, zejména v oblasti mobility (*Green Erasmus* – podpora udržitelného cestování) či na zaměření mezinárodních projektů a programů. Priorita udržitelnosti úzce souvisí s podporou **digitalizace** institucionálních procesů (právě například Erasmus Without Paper), nebo s rozvojem **digitálních znalostí a kompetencí**. Vysokoškolské instituce tak přispívají k naplnění cílů EU v těchto oblastech a k posí-

lení udržitelného ekonomického vývoje EU za využití potenciálu rozvíjejících se digitálních technologií a dovedností (naplňování tzv. *twin transition*).

Priority udržitelnosti a digitalizace se objevují také ve strategii Evropské unie **Global Gateway**, která si, vedle budování inteligentních, čistých a bezpečných struktur v oblastech, jako jsou energetika, technologie či doprava, klade za cíl také posilovat vzdělávací systémy po celém světě. Strategie Global Gateway podporuje investice do kvalitního vzdělávání, včetně digitálního vzdělávání, a to z perspektivy celoživotního učení a v souladu s Cíli udržitelného rozvoje (SDGs). Zvláštní důraz klade na začleňování dívek a žen i dalších zranitelných skupin, které často čelí nižší míře školní docházky. Strategii doplňuje závazek podporovat partnerské země při transformaci jejich vzdělávacích systémů a při řešení nedostatků ve výuce, odborné přípravě a učení na všech úrovních vzdělávání. Prostřednictvím rozšířeného programu **Erasmus+** (například v rámci akcí **Budování kapacit v oblasti vysokoškolského vzdělávání**) strategie Global Gateway zároveň posiluje síť spolupráce i vzájemné učení mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání.

Mezi témata spjatá s internacionalizací patří také **inkluze** a její různé podoby, **dostupnost** a **rovné příležitosti** včetně řešení tzv. *gender gap*. Jedním ze způsobů, jak podpořit inkluzi v mobilitách, je například zavádění přípravných návštěv pro mobilní studující (*preparatory visits*) a zlepšení dostupnosti jazykově vybavených psychologů a psycholožek či dalších krizových pracovníků a pracovnic.

Bud'te v obraze

CZELO pravidelně vydává [newslettery](#) z oblasti výzkumu, vzdělávání či se specifickým tematickým zaměřením.

Kancelář také najdete na sociálních sítích:

	Facebook @czelobrussels
	X @CZELO_Brussels
	LinkedIn @czech-liaison-office-for-education-and-research-in-brussels
	YouTube @czelobrussels9926

Kontaktujte nás

czelo@dzs.cz
dzs.cz/czelo

